

לכל אחד ניגון ציוני דתי משלו משימה חקרנית לכיתות ה'-ו'

רציונל

כחלק מתכנית "חזון החמ"ד מחולל מציאות", מתבקש כל תלמיד לפתח את הניגון הציוני-דתי האישי שלו באמצעות משימה חקרנית.

עבודת חקר מאפשרת לכל תלמיד להביא לידי ביטוי את תחומי העניין המיוחדים שלו ואת העדפותיו.

עבודת חקר מעצימה את כישוריו הייחודיים של התלמיד. היא מטפחת תכונות חשובות ללמידה, כגון סקרנות, אחריות ויצירתיות.

עבודת חקר מהווה דרך למידה חלופית המותאמת ללמידה במאה ה. 21-

עבודת חקר מחזקת למידה משמעותית, הרלוונטית למציאות חייו של התלמיד.

במתווה המצורף ניתן להביא לידי ביטוי את תיפקודי הלומד השונים: הקוגניטיבי (בחירת המרואיין, איסוף ומיזוג החומר), המטה-קוגניטיבי (משוב ורפלקציה) הבין אישי (קיום הראיין, עבודה בקבוצות) ההכוונה העצמית וניהול התלמידה (הבחירה של הצגת המשמה) ועוד.

מומלץ לכוון את התלמיד לפגוש ולראיין דמות משפחתית משמעותית או דמות מן הקהילה – כל זאת בהתאם ליכולותיו של התלמיד.

ריאיון אישי הינו דרך למידה משמעותית, המתאימה למציאות המאה ה. 21- זוהי דרך למידה המקדמת הבנה; מפתחת הרגלי חשיבה, כמו סקרנות, דיוק ושאלות שאילת; מעבירה את האחריות ללמידה במידה רבה לתלמיד ונותנת מקום ליוזמה ולהתמודדות עם אתגרים.

המורה המנחה תלמידים בתהליך ריאיון אישי צריך לאפשר בחירה אישית, לגלות גמישות, לעזור בבחירת מושא מתאים לריאיון, לנתב ולכוון לקראת מילוי המשימה ולהציע כלים ופתרונות לקשיים שעלולים להתעורר במהלך התהליך.

במהלך ההכנה וההכוונה לריאיון חשוב ומומלץ לברר עם כל תלמיד את מי הוא מתכוון לראיין, ולוודא שהמפגש אכן עשוי להיות משמעותי. כמו כן יש לבדוק היתכנות לקיום הריאיון.

הדרישות מן התלמיד הן שתיים:

1. לערוך את הריאיון

2. להגיש את התלקיט המצורף

תוצרי עבודת החקר רבים ומגוונים, ואף הם נתונים לבחירת התלמיד:

• עבודה עיונית

• מיצג וידאו

• סרטון תיעודי / עלילתי

• אמנות חזותית (ציור, פיסול, עיצוב, אמנות שימושית ועוד)...

•כתיבת הצגה

•יצירת משחק

•שיעור / הרצאה / מונולוג שמעביר התלמיד החוקר

מומלץ להציג את מגוון התוצרים בתערוכה בית ספרית שתוצג באירוע בית ספרי או בערב מיוחד.

לכל אחד דמות ציונית –דתית משלו –שלב מקדים

מומלץ לערוך בכיתה סיעור מוחות על המושגים : "דתי" ו"ציוני" ו"דתי-ציוני".

מטרת המהלך להרחיב את מעגל המושגים הקשור לציונות-דתית, להראות את המשותף ולאפשר חיבור של כל ילד לפחות למושג אחד.

דוגמאות למושגים : התיישבות, התנדבות, צבא, נתינה, שליחות, עליה לארץ, חסד, קליטת עליה, תפקיד משמעותי בקהילה, רבנות, אירועים מחיי המדינה ולפני הקמתה ועוד...

כמו כן, מומלץ שהמורה תדגים את שלבי הראיון מול דמות וירטואלית או אמיתית. רצוי לשוחח עם התלמידים על הקשיים שעלולים לצוץ בקיום הראיון ולדון בדרכי התמודדות (בושה, התרגשות, קושי בהקלטת הראיון וכד')

לכל אחד דמות ציונית-דתית משלו

- מתווה לריאיון אישי

הריאיון האישי מזמן לכם מפגש עם דמות משמעותית מעולם הציונות הדתית, על פי בחירתכם. מפגש זה עשוי לפתוח בפניכם צוהר לניסיון אנושי, חברתי, דתי ותרבותי, לערכים, לסגנון חיים ולדפוסי התנהגות אשר ראויים לשמש מודל להתפתחות עבורכם.

הריאיון האישי כולל ארבעה חלקים:

1. שלב הכנה וגיבוש – חלק זה ייעשה בשיתוף עם המורה המנחה.
  2. הריאיון עצמו – מומלץ לגבש שאלות אישיות (כלי המחקר: ריאיון חצי פתוח)
  3. תהליך עיבוד וסכום- ארגון הידע.
- אנו תקווה כי ריאיון זה יהווה נדבך משלים בתהליך ההתפתחות האישית שלכם.

לכל אחד דמות ציונית-דתית משלו - ריאיון אישי

שלב א: הכנה וגיבוש

- חשוב על כמה דמויות מהמשפחה, מהקהילה או מהישוב שבו הנך גר .
- מנה לפחות ארבעה אנשים שאותם הנך מעוניין לראיין.
- נסה לחשוב על דרכים ליצירת קשר עם אנשים אלו.
- ציין (במילים אחדות) מדוע אתה מעוניין לראיין אנשים אלו.

שם	מידת הקרבה	מקום מגורים	מדוע אני רוצה לראיין אדם זה

בחר דמות אחת מתוך הרשימה שלעיל:

_____

נמק את בחירתך:

_____

_____

השלם כרטיס אישי על אודות דמות זו.

מומלץ לברר פרטים אלו לפני הריאיון ולהשלימם במידת הצורך במהלך הריאיון.

שם פרטי:	שם משפחה:	גיל/שנת לידה:	ארץ לידה:
מצד משפחתי:	מספר ילדים ונכדים:	מקום מגורים:	שנת עלייה:
השכלה:	מקצוע:	תעסוקה נוכחית:	עיסוקים קודמים:
דרכי התקשרות:			
דרכי הגעה:			
ספר בקצרה מה ידוע לך על אודות הדמות שבחרת			

שלב ב' :ריאיון אישי (ראיון חצי פתוח)

חברו 4-5 שאלות שתמצו לשאול את המרואיין שלכם, חשוב להסביר בתחילת הראיון מהי מטרת הראיון:

"אנו עורכים משימה חקרנית של חיבור בין כל אחד מאיתנו לציונות הדתית. במסגרת המשימה בחרתי לראיין אותך כיוון שאתה מייצג עבורי את המושג של _____ הקשור לציונות הדתית. אשמח שתענה לי על השאלות הבאות"

חשוב להוסיף 2-3 שאלות תוך כדי הראיון, במטרה להבין טוב יותר את הדברים שנאמרו, או לקבל הסבר על שאלות שהתעוררו.

מומלץ לחשוב מה היית רוצה לאחל לדמות שאותה ראיית במישור האישי והלאומי.

שלב ג' :עיבוד וסיכום

סכם בקצרה את הריאיון.

שים לב! בארגון הריאיון יש לשנות את המלל מגוף ראשון לגוף שלישי.

כדאי להוסיף ציטוטים מתוך הריאיון המקורי.

- האם דבר מה התחדש לך, הפתיע אותך או ריגש אותך במהלך הריאיון?
- כתוב לפחות שני דברים שלמדת על אודות עצמך במהלך הריאיון או לאחריו.

לכל אחד דמות ציונית-דתית משלו –

מתווה לעבודה קבוצתית

המורה תחלק את הכיתה לקבוצות עפ"י הנושא המשותף של הראיון.
כל קבוצה תקבל הפניה לקטעי מידע הקשורים לנושא החקר, ובעבודה משותפת ימצאו התלמידים את ההקשרים לראיונות שערכו.
לדוגמא: תלמידים שראיינו בני משפחה שעלו מארצות שונות יחקרו את העלייה מארצות אלו, ימצאו את המשותף ואת השונה שבין העליות וכד'.
או תלמידים שראיינו דמויות שנלחמו במלחמות שונות, יחקרו את המלחמות לפי קריטריונים של: מספר לוחמים, נגד מי נלחמו, הישגי המלחמה וכו'.
כל תלמיד יצרף לעבודתו את קטעי המידע הקשורים לנושא הראיון וידגיש את הקשרים.

משוב

- מה אומר לך, בסיום העבודה, המושג "ציונות דתית"?
- מתוך הערכים שלמדנו בהקשר לציונות הדתית, אלו ערכים חשוב לך לקדם, לו היית יכול?
- מה דעתך על דרך לימוד זו?
- האם תרצה משימה כגון זו בעתיד? כן / לא / אולי
נמק את בחירתך:

חיבור לתחום חברתי

אפשרויות להצגת העבודה:

- בימות דיון להצגת העבודות.
- הצגה משותפת של חברי הקבוצה, שבה ממחישים את הנושא הקבוצתי.
- הבאת מרואיין אחד או מספר מרואיינים לכיתה, להצגת הנושא.
- עריכת פאנל של מרואיינים שונים - להצגת מספר נושאים מהציונות הדתית.
- הצבעה כיתתית על הנושאים שנחקרו, תוך מתן במה לתלמידים לשכנע בחשיבות הנושא שלהם. וכו'.